

Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Öğretmen ve Sanatçı Algısına İlişkin Metafor Analizi*

A Study of Trainee Visual Arts Teachers Metaphorical Perception of the Concept of 'The Teacher' and 'The Artist'

Şehnaz YALÇIN WELLS**

ÖZ: Bu araştırmanın temel amacı, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında okuyan öğrencilerin “öğretmen” ve “sanatçı” olma kavramlarına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılında, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında okuyan toplam 205 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanabilmesi için her öğretmen adayının öğretmen ve sanatçı kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgelerini (metaforları) belirlemek üzere katılımcılara “Öğretmen..... gibidir; çünkü” ve “Sanatçı..... gibidir; çünkü.....” cümleleri iletilmiş ve boşlukların doldurulması istenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, öğretmen adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramlarına ilişkin toplam 181 adet geçerli metaforları belirlenmiştir. Bu metaforlar öğretmen kavramı için ortak özellikleri bakımından 9, sanatçı kavramı için 9 farklı kategori altında toplanmıştır. Bu kavramsal kategorileri öğretmen metaforunda sırasıyla bilgi kaynağı, yol gösteren/yönlendiren, şekillendirici, sevgi ifadesi, yaşamın parçası, hayatın yansıması, lider, tedavi edici, sabır örneği olarak öğretmen oluşturmaktadır. Sanatçı metaforunun kategorilerinde ise aydınlatan ve yol gösteren, yansıtıcı, yaratıcılığın ve özgürlüğün ifadesi, değişkenlik/farklılık, özgün, yer edinen/iz bırakan, yaşamın parçası, kendini yenileyen, üreten olarak sanatçı oluşturmaktadır.

Anahtar sözcükler: görsel sanatlar öğretmeni adayı, öğretmen, sanatçı, metafor

ABSTRACT: The purpose of this research is to examine how students studying at the Fine Arts Education Department Art and Craft Education Department perceive the concepts of being a "teacher" and an "artist" through analysis of metaphors. The research study group is based on 205 students studying at Marmara University in 2013-2014. To collect related data and identify the metaphors every trainee teacher has in mind about the concept of 'the teacher' and 'the artist' the participants had to fill in the blanks in two sentences: "A Teacher is like a/an ..., because ..."; "An artist is like a/an ..., because ...". Metaphor analysis was used in the frame of qualitative method. According to the findings, 181 valid metaphors were detected and classified into 9 categories: teacher as knowledge source, as a mentor, as a shape former, as an expression of love, as a part of life, as a reflection of life, as a leader, as a healer, and as a patient person. The 'artist' metaphors were also classified in 9 categories: enlightening mentor artist, reflecting, creativity/freedom, difference/variability, genuine, history making, being a part of life, self-renewal, and producer artist.

Keywords: trainee fine arts teacher, teacher, artist, metaphor

1. GİRİŞ

Eğitimin en önemli unsurlarından birisi öğretmendir. Etkili eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde öğretmenlere büyük bir sorumluluk yüklenmiştir. Öğretmenliğin amacı, bireyi gelişimi için zengin ve doğru bilgiye ulaştırarak; bireyin bu bilgiyi özümlemesine, davranışına yansıtmasına ve uygulayabilen bir kişi olmasına olanak sağlamaktır. Gelişim ve eğitim, hayat boyu devam eden bir süreçtir. Bu süreçte birey, ilgi, yetenek, kişilik gibi özelliklerini tanıyarak kendini gerçekleştirme çabası içerisine girmektedir. Burada gelişen öğrenci algıları da yaşantıları doğrultusunda farklı yollara girebilmektedir. Olay veya kavramları algımlarken bilinçli, bilinçdışı, yaygın ve bireysel öğrenme çabaları ile toplumsal şartlanmalar algımızı etkileyebilmektedir. Bu

* Bu çalışma 15-16 Mayıs 2014 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen IV- ISPITE 2014 Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildirin geliştirilmiş şeklidir.

** Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, İstanbul-Türkiye, sehnazwells@marmara.edu.tr

açından bireylerin hayatlarında önemli izler bırakan ve onların davranışlarının oluşumunda etkin bir rol oynayan öğretmenlerin, nasıl algılandığı ile ilgili saptamaların yapılması önemli görülmektedir.

Öğrencilerin sanata bakışlarında öğretmenlere düşen rol büyüktür. Öğrencilerin, dolayısıyla geleceğin toplumunun sanat okur yazarlığını arttırabilmek adına sanata bakışın gelişimine yardımcı olmak için, sanat eğitimi dahilinde öğretmen ve sanatçılar önemli görevler üstlenmektedir. Eğitim ve öğretim, öğretmen adayında kendi sınırlarının en üst seviyesine kadar gelişmesine imkân verecek ortamı hazırlamaya yönelik olmalıdır. Günümüzde eğitim sisteminden beklenen, sadece belirli bilgi ve becerilerin öğrencilere kazandırılması değil bireyin bunlardan sentezler, değişik fikirler, ürünler ortaya çıkarabilme yeteneğinin geliştirilmesi ve kazandığı davranışları gerektiği yerde uygulayabilmesidir. Bu davranış biçimiyle dünyayı algılayabilmenin ve gerekli alışkanlıkları edinebilmenin yolu da sanattan geçmektedir (Gökay Yılmaz 2009).

Sanatçı, yaratıcı eylemin estetik değerlendirmeye, düş gücüne ve özgürlüğe bağımlı olduğu bir sanatı uygulamakta özel yeteneği olan kişidir (Erzen, 1997). Diğer bir tanımla sanatçı, insan zihninin en derin tabakalarında yer alan, kendine özgü içgüdüsel yaşamı eşsiz yeteneğin ona verdiği güçle maddeye dökülebilen kişiye denir. Sanatçı görünmeyen bu hayalleri derinlemesine işleyip bir etkinlik kazandırarak görünür biçimler haline sokar (Ersoy, 1995; Kandinski, 1993).

Sanatçının yarattığı ürün özgün ve uyarıcıyken aynı zamanda duyguya da hitap eder. Sanatçının en önemli rolü her zaman için, yaratıcı düşünce olmuştur (Freud, 2007; Ersoy, 1995; Erzen, 1997; Özol, 2012; Buyurgan ve Buyurgan, 1012) ki sanatta yaratıcı gücün korunmasının da önemi büyüktür (Kehnemuyi, 2004). Görsel sanatlarda yaratıcı süreç duyudan kavrama, kavramdan yaratmaya doğru gelişir (Kırısoğlu, 2009). Yaratıcı bir eğitim için de bu anlayışta öğretmenler yetişmesi gereklidir (San, 2004). Sanatçı kavramı, farklı dönemlerde farklı bakış açıları ve tanımlara oturtulmuştur. En genel tanımıyla sanatçı anlatımcıdır ve onu güden başka etkiler olsa da kendi içindeki doyumsuz olan anlatım türüne göre hareket eder (Erzen, 1997). Sanatçı, hayal kurma yetisi olan, bir duygu ve duyarlılık gücü bulunan kişidir. İnsanda sanat isteği güçlü içtepiden doğar (Tansuğ, 1992). Ancak onun kesin bir tanımlamayla sanatçı niteliğine bürünmesini sağlayan algılama biçiminin özgünlüğüdür (Kapan Ezici, 2005; Berger, 2012). Bir insanın sanata olan eğilimi, sanatsal algıların varlığını zorunlu kılar (Erinç, 2004). Kalyoncu'ya (2012b) göre, öğrencilerin ders dışında da çevreyle sağlıklı ilişki kurabilmeleri, kavram ve terimleri daha kolay öğrenebilmeleri, soyut kavramları somutlaştırmaları, sosyalleşmeleri, duygu ve düşüncelerini etkili ifade edebilmelerinde metaforların etkin olduğu sanat eğitiminin önemli bir yeri bulunmaktadır.

İngilizce bir kelime olan “metafor” (metaphor), Türkçe’de “benzetme, eğretileme”, eski Türkçe’de “mecaz”, Arapça’da “istiare” kelimeleriyle karşılanmaktadır. Grekçe “metapherein” den gelen metafor kelimesi, “meta: değiştirmek” ve “pherein: taşımak” sözcüklerinin birleştirilmesiyle oluşmuştur (Levine, 2005). Türk Dil Kurumu sözlüğünde metafor, bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma olarak tanımlanmıştır (TDK, 2009). Metaforu, Oxford ve arkadaşları (1998) bir kavram, olgu veya olayın başka bir kavram, olgu veya olaya benzetilerek açıklanması olduğunu, Lakoff ve Johnson ise (2005), metaforun özü bir tür şeyi başka bir tür şeye göre anlamak ve tecrübe etmektir diye belirtmektedirler.

Yukarıda yapılan tanımlar doğrultusunda kavramları algılamak, çoğu zaman kavramların başka bir kavramla olan ortak yönleri akıllara getirilir. Bir kavramın yeni öğrenilen başka bir özelliği, çoğu zaman çok iyi bilinen başka durumların özellikleriyle eşleştirilir ya da zihinlerde benzetmeler oluşturulur. Bu sebeptendir ki; metaforlar anlaşılması zor kavramların benzetme

yoluyla bilinen kavramlarla anlatılması olarak formal ve informal öğrenmelerde karşımıza çıkmaktadır (Geçit ve Gencer, 2011). Böylece metaforlar, bireylerin dünyayı ve kendilerini algılama biçimlerini göstermektedir (Girmen, 2007). Metaforlar, insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördüklerini; farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalışmada kullandıkları bir araç olarak düşünülmektedir (Cerit, 2008). Son yıllarda metaforlar, bireylerin yüksek düzeyde soyut, karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlamada ve açıklamada işe koşabileceği güçlü bir zihinsel araç olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda öğretmen ve sanatçı kavramlarının görsel sanatlar öğretmeni adaylarında nasıl bir metafor oluşturduğuna dair araştırmaya literatür taramasında rastlanmamıştır. Bu amaçla bu araştırmada metaforlar, görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramlarına bakışlarını ortaya koymak için uygulanmıştır.

Metaforlar, bireylerin dünyayı ve kendilerini algılama biçimlerini göstermektedir. Sanatçı ve öğretmen, duygularını, düşüncelerini, birikimini, iletişimini farklı şekillerde çağın gereğine göre geliştirerek farklı ifadelerle dile getirmektedirler. Her ikisinde de çağın gereklerine göre düzenlenecek güzel sanatlar eğitiminde yaratıcı, düşünen, sorgulayan bireyin yetişebilmesinde yeni fikirlerin, ifade yollarının ve yöntemlerin araştırılması önemsenmelidir. Bunun için doğru kavramların görsel sanatlar öğretmeni adaylarında yerleşmesi ve bu alanda literatürün zenginleştirilmesi önemlidir. Görsel sanatlar alanında öğretmen ve sanatçı kavramlarının birlikte çalışıldığı metafor analizinin olmaması bu araştırmanın literatürdeki boşluğu doldurması açısından önemlidir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçların görsel sanatlar öğretmenliği alanına katkı sağlayacağı ve alan yazındaki boşluğu dolduracağı umulmaktadır.

Görsel sanatlar alanında, Kalyoncu'nun (2012a) çalışmasında güzel sanatlar eğitimi bölümü resim öğretmenliği anabilim dalında, eğitim gören örgün ve ikinci öğretim olmak üzere toplam 266 öğrenci üzerinde "öğretmenlik" kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar incelenmiştir. Bu araştırmanın bulgularına göre katılımcılar 86 adet geçerli metafor üretmişlerdir. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından 8 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; metaforların görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmenlik kavramına ilişkin sahip oldukları kişisel algıları ortaya çıkartmada, anlamada ve açıklamada güçlü bir araştırma aracı olarak kullanılabilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Kalyoncu'nun (2013) çalışmasında öğretmenlerin görsel sanatlar dersi ve görsel sanatlar öğretmeni kavramlarına ilişkin metaforları araştırılmıştır. Çalışma farklı branşlardaki 115 öğretmen ile yürütülmüş araştırmanın bulgularına göre metaforların; ilköğretim, ortaöğretim ve lisede görev yapan öğretmenlerin, görsel sanatlar öğretmeni ve görsel sanatlar dersine ilişkin kişisel algılarını ortaya çıkartmada, anlamada ve açıklamada güçlü bir araştırma aracı olarak kullanılabilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Ancak görsel sanatlar alanında sanatçı kavramına ilişkin metafor analizine, görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramlarının birlikte analiz edildiği nitel türde bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırmada temel amaç, eğitim fakültesine devam eden görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramına ilişkin metaforları analiz etmektir. Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Resim-iş öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?

2. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

2. YÖNTEM

Bu araştırmanın metodu nitel olup metafor analizi tekniği kullanılmıştır

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2013-2014 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında okuyan toplam 205 öğrenciden oluşmaktadır. 205 öğretmen adayının 152'sini (%74.15) kız ve 53'ünü (%25.85) erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Bu öğrenci sayısı, araştırmada öğrencilerin öğretmen ve sanatçı metaforlarının yer aldığı 4 cümlelik bir metin üzerinde betimsel analiz yapıldığından, nitel bir araştırma için kabul edilebilir durumdadır (May, 1993).

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırmanın amacı doğrultusunda öğrencilerin öğretmen ve sanatçı kavramlarına ait metaforlarını belirlemek için bir form hazırlanmıştır. Formda ilk olarak metafor kavramı ile ilgili kısa bir tanım ve farklı kavramların metaforlarına ait örnek cümleler verilmiş, ardından “Öğretmen..... gibidir; çünkü..... ” ve “Sanatçı..... gibidir; çünkü..... ” ibareleri kullanılmıştır.

Öğretmen ve sanatçı kavramlarına ait metaforları belirlerken “gibi” kavramı metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki bağı daha net bir şekilde gösterdiği için kullanılmaktadır. “Çünkü” kavramı da öğrencilerin kendi metaforları için bir gerekçe sunmalarını sağlamaktadır (Saban, 2009). Bu araştırmada da “gibi” ifadesinden önce bir kavram kullanmaları, “çünkü” ifadesinden sonra da metaforu seçmelerindeki gerekçeyi yazmaları istenmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının geliştirdiği metaforlar üç aşamada analiz edilmiştir: 1-Metaforların belirlenmesi ve eleme aşaması, 2-Metaforların sınıflandırılıp kategorileştirme aşaması ve 3-Geçerlik ve güvenilirlik sağlama aşaması

2.3.1. Metaforların belirlenmesi ve eleme aşaması

Bu aşamada öncelikle öğretmen adayı öğrenciler tarafından üretilen metaforların, açık bir şekilde dile getirilip getirilmediğine bakılmıştır. Daha sonra katılımcıların yazdığı metaforlar öğretmen ve sanatçı ile ilgili metaforlar olarak kodlanmıştır (örneğin; ışık, pusula vb.). Bazı öğretmen adayları metafor olarak bir olgu, durum ya da yargı belirtmişlerdir. Aynı zamanda metaforun konusu ile kaynağı arasındaki bağı net olmadığı, birden fazla metafor belirtilen veya metaforun kaynağının yazılmadığı kağıtlar, herhangi bir metaforun kullanılmadığı veya ilgisiz kullanılan ve birden fazla kategoriye ait özellikleri içeren metaforlar bu aşamada (n=23) elenmiştir. Öğretmen metaforu için toplam 79 adet, sanatçı metaforu için ise toplam 102 adet geçerli metafor elde edilmiştir.

2.3.2. Metaforların sınıflandırılıp kategorileştirilme aşaması

Bu aşamada, öğretmen metaforu için oluşturulmuş olan kodların (n=79) sahip oldukları perspektif açısından belli bir temayla ilişkilendirilerek (örneğin; bilgi kaynağı olarak öğretmen, yol gösteren ve yönlendiren olarak öğretmen, şekillendirici olarak öğretmen gibi) toplam 9 farklı kavramsal kategori belirlenmiştir. Sanatçı metaforu için ise oluşturulmuş olan kodların (n=102) sahip oldukları perspektif açısından belli bir temayla ilişkilendirilerek (örneğin; aydınlatıcı ve yol gösterici olarak sanatçı, yaratıcılığın ve özgürlüğün İfadesi olarak sanatçı gibi) toplam 9 farklı kavramsal kategori oluşturulmuştur.

2.3.3. Geçerlik ve güvenilirlik sağlama aşaması

Araştırmanın geçerliğini sağlamak için veri analizi sürecinde özellikle öğretmen ve sanatçı için 9'ar kategoriye nasıl ulaşıldığı detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Ayrıca araştırmanın özgünlüğü ve katılımcıların kimlikleri belli olmayacak şekilde doğrudan alıntılar kullanılmıştır. Katılımcıların kendi ifadelerinin kullanıldığı bu alıntılarda erkek katılımcılar için E.Ö. (Erkek Öğrenci), kadın katılımcılar için ise K.Ö (Kadın Öğrenci) kodlamaları kullanılmış ve katılımcı numaraları da alıntının olduğu cümle başlarında parantez içinde belirtilmiştir.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için metafor imgelerinin kategorileri temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla üçü güzel sanatlar eğitiminden ve ikisi de eğitim bilimlerinden olmak üzere beş uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşünde, 9 öğretmen kavramı ve 9 da sanatçı kavramı için kavramsal kategorinin adlarını ve özelliklerini içeren listeler (Tablo 3, 4) ile 79 öğretmen ve 102 adet de sanatçı için metaforik imgenin alfabetik olarak sıralanmış başka bir listeye eşleştirmeleri istenmiştir. Uzmanların yapmış olduğu eşleştirme ile araştırmacının yaptığı eşleştirmeler karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonuçlarının güvenilirliğini hesaplamak için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü "Güvenirlik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı x 100" olarak kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olması beklenir. Öğretmen için oluşturulan metaforların ve kavramsal kategorilerin güvenilirlik çalışması kapsamında görüşüne başvuru olan uzmanlar, 6 metaforu (anne, araç, su, kalıp, çiçek, arkadaş) araştırmacınınkinden farklı bir kategoriye yerleştirerek ilişkilendirmiştir. Bu durumda, "Güvenirlik = 79 / (79+6) =0.93" olarak hesaplanmıştır.

Sanatçı için oluşturulan metaforların ve kavramsal kategorilerin güvenilirlik çalışması kapsamında görüşüne başvuru olan uzmanlar, 8 metaforu (kan, insan, deniz, okyanus, nar, göz, sprej, karnaval) araştırmacınınkinden farklı bir kategoriye yerleştirerek ilişkilendirmiştir. Bu durumda, "Güvenirlik= 102 / (102+8) = 0.93" olarak hesaplanmıştır. Bu araştırmada hem "öğretmen" için ve hem de "sanatçı" için yapılan güvenilirlik çalışmasında her ikisi için de %93 oranında bir güvenilirlik sağlandığı görülmüştür.

3. BULGULAR

Bu bölümde, görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramlarına yönelik geliştirdikleri metaforlarla ilgili olarak elde edilen bulgular tablolar halinde gösterilerek araştırmadan elde edilen genel bulgulara yer verilmektedir. Öğretmen ve sanatçı kavramına ilişkin olarak geliştirilen 9'ar kavramsal kategoride her bir kategorinin sahip olduğu özellikler, katılımcıların ürettiği örnek metafor imgeleriyle de desteklenerek tanıtılmaktadır.

Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre, 205 öğretmen adayından öğretmen kavramına ilişkin olarak toplam 79 adet geçerli metafor üretilmiştir (Tablo 1). 205 öğretmen adayından öğretmen kavramına ilişkin olarak, 14'er öğrenci "güneş" ve "mum", 9'ar öğrenci "ağaç", "kitap", "ışık" ve "pusula", 8 öğrenci "rehber" metaforlarını üretmiştir. Kalan 72 metafordan 7 öğrenci "anne", 6 öğrenci "kılavuz", 5'er öğrenci, "fener" ve "bahçıvan", 4'er öğrenci "kutu", "heykeltıraş", "diktatör", "ilaç" ve "su", 3'er öğrenci "hayat", "aile" ve "doktor" olarak üretmiştir. Kalan 60 metafordan 2'şer öğrencinin oluşturduğu metaforlar ise "toprak", "bahar", "çınar", "kütüphane", "ansiklopedi", "baykuş", "sihirli değnek", "danışman", "pusula", "ebeveyn", "arkadaş", "çiçek", "lider", "ayakkabı", "hava", "nefes", "fotoğraf", "ayna",

“mevsim”, “kalıp”, “terazi” şeklinde olmuştur. Geriye kalan 39 metaforu da 1’er öğrenci oluşturmuştur. Bu metaforlar şunlardır: “yağmur”, “gazete”, “doğa”, “nehir”, “şelale”, “ekmek”, “depo”, “sözlük”, “aktarıcı”, “nar”, “mikser”, “istiridye”, “bilgisayar”, “uzay”, “kainat”, “meşale”, “ay”, “yıldız”, “şekillendiren”, “marangoz”, “terzi”, “aşçı”, “yapboz”, “madenci”, “kutup yıldızı”, “gözlük”, “kalp”, “kalkan”, “rüya”, “gül”, “yönetmen”, “otorite”, “vitamin”, “soba”, “arı”, “araç”, “şablon”, “tabiat” ve “sabır taşı”.

Tablo 1: Öğretmen Metaforlarının Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler (n=9)	F (n=205)	Metaforlar (n=79)	F (n=79)
1. Bilgi Kaynağı Olarak Öğretmen	99 % 48.29	toprak, yağmur, bahar, ağaç, çınar, gazete, doğa, nehir, şelale, hayat, ekmek, kütüphane, depo, ansiklopedi, kitap, sözlük, aktarıcı, nar, mikser, istiridye, kutu, bilgisayar, uzay, kainat, baykuş, güneş, ışık, mum, meşale, ay, yıldız, fener, sihirli değnek	33 % 41.77
2. Yol Gösteren/ Yönlendiren Olarak Öğretmen	34 % 16.58	kılavuz, danışman, rehber, çoban, pusula, kutup yıldızı, aile, ebeveyn, gözlük	9 % 11.39
3. Şekillendirici Olarak Öğretmen	15 % 7.31	şekillendiren, bahçıvan, heykeltıraş, marangoz, terzi, aşçı, yapboz, madenci	8 % 10.12
4. Sevgi İfadesi Olarak Öğretmen	15 % 7.31	kalp, kalkan, anne, rüya, arkadaş, çiçek, gül	7 % 8.86
5. Yaşamın Parçası Olarak Öğretmen	12 % 5.85	ayakkabı, su, hava, nefes, soba, arı	6 % 7.59
6. Hayatın Yansıması Olarak Öğretmen	10 % 4.87	fotoğraf, ayna, mevsim, araç, kalıp, şablon	6 % 7.59
7. Lider Olarak Öğretmen	8 % 3.9	yönetmen, diktatör, lider, otorite	4 % 5.06
8. Tedavi Edici Olarak Öğretmen	8 % 3.9	vitamin, ilaç, doktor	3 % 3.79
9. Sabır Örneği Olarak Öğretmen	4 % 1.95	tabiat, sabır taşı, terazi	3 % 3.79

Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre, 205 görsel sanatlar öğretmeni adayından sanatçı kavramına ilişkin olarak ise toplam 102 adet geçerli metafor üretilmiştir (Tablo 2). 205 öğretmen adayından sanatçı kavramına ilişkin olarak, 21 öğrenci “ayna”, 15 öğrenci “ışık”, 12 öğrenci “güneş”, 8 öğrenci “kuş” metaforlarını üretmişlerdir. Kalan 97 metafordan 7 öğrenci “yaratıcı”, 5 öğrenci “kalem”, 4’er öğrenci “nefes”, “gökkuşağı”, “yıldız”, “inci”, “yaşam”, 3’er öğrenci “su”, “mum”, “yönetici”, “yansıtıcı”, “renk”, “okyanus” olarak üretmiştir. Kalan 85 metafordan 2’şer öğrencinin oluşturduğu metaforlar ise “kutu”, “cevher”, “toprak”, “umut”, “lider”, “yenilik”, “rüzgar”, “emekçi” “psikiyatrist”, “göz”, “bulut”, “bilinmezlik”, “fırça”, “ölümsüz” şeklinde olmuştur. Geriye kalan 71 metaforu da 1’er öğrenci oluşturmuştur. Bu metaforlar şunlardır: “damar”, “hava”, “hayat”, “kan”, “ben”, “insan”, “nar”, “gizem”, “felsefe”, “inci”, “elmas”, “yağmur”, “doğa”, “çamur”, “çınar”, “hazine”, “gurme”, “mehtap”, “pusula”, “kitap”, “doktor”, “parıltı”, “idol”, “medeniyet”, “aydın”, “gündüz”, “savaşçı”, “deniz”, “samanyolu”, “yelken”, “okyanus”, “gökyüzü”, “sonsuzluk”, “devrimci”, “deha”, “tiyatrocü”, “sihirbaz”, “illüzyonist”, “düş”, “rüya”, “ruh”, “hayal”, “baykuş”, “özgürlük”, “üretici”, “makara”, “gözlük”, “düşünür”, “doğa”, “pencere”, “aktarıcı”, “tren”, “deniz”, “bukalemun”, “kardelen”, “hava durumu”, “saat”, “tasarımcı”, “çocuk”, “film”, “karnaval”, “değişken”, “dalga”, “kahve”, “ilaç”, “iz”, “bıçak”, “ağaç”, “palet”, “boya” ve “sprey”.

Tablo 2: Sanatçı Metaforlarının Kategorilere Göre Dağılımı

Kategoriler (n=9)	F (n=205)	Metaforlar (n=102)	F (n=102)
1. Aydınlatan ve Yol gösteren Olarak Sanatçı	46 % 22.43	güneş, ışık, mum, mehtap, pusula, kitap, lider, doktor yıldız, parlıltı, idol, medeniyet, aydın, gündüz, savaşçı	15 % 14.70
2. Yansıtıcı Olarak Sanatçı	40 % 19.51	ayna, psikiyatrist, yansıtıcı, gözlük, renk, düşünür, doğa, yaşam, göz, pencere, aktarıcı	11 % 10.78
3. Yaratıcılığın ve Özgürlüğün İfadesi Olarak Sanatçı	39 % 19.02	deniz, samanyolu, yelken, okyanus, gökyüzü, sonsuzluk, yaratıcı, devrimci, deha, yönetici, tiyatrocu, sihirbaz, illüzyonist, düş, rüya, yenilik, ruh, hayal, baykuş, kuş, özgürlük, rüzgar	22 % 21.56
4. Değişkenlik / Farklılık Olarak Sanatçı	21 % 10.24	okyanus, tren, deniz, bukalemun, kardelen, hava durumu, saat, tasarımcı, çocuk, bulut, film, karnaval, bilinmezlik, değişken, dalga, kahve, ilaç	17 % 16.66
5. Özgün Olarak Sanatçı	15 % 7.31	ben, insan, nar, gizem, felsefe, kutu, elmas, gökkuşağı, inci, cevher	10 % 9.80
6. Yer Edinen/ İz Bırakan Olarak Sanatçı	15 % 7.31	kalem, fırça, iz, bıçak, ağaç, ölümsüz, palet, boya, sprej	9 % 8.82
7. Yaşamın Parçası Olarak Sanatçı	11 % 5.36	su, nefes, damar, hava, hayat, kan	6 % 5.88
8. Kendini Yenileyen Olarak Sanatçı	10 % 4.87	yağmur, doğa, toprak, çamur, umut, çınar, hazine, gurme	8 % 7.84
9. Üreten Olarak Sanatçı	8 % 3.90	üretici, işçi, emekçi, makara	4 % 3.92

Tablo 3'te öğretmene ilişkin kategori geliştirme aşamasında derlenen 79 adet metaforun belli bir kategori altında toplanmasında kullanılan özellikler gösterilmiştir. Tablo 4'de sanatçıya ilişkin kategori geliştirme aşamasında derlenen 102 adet metaforun belli bir kategori altında toplanmasında kullanılan özellikler verilmiştir.

Tablo 3: Öğretmene İlişkin 9 Kavramsal Kategori

1. <i>Bilgi Kaynağı Olarak Öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmeni bilgi edinilen kişi olarak algıladıkları görülmektedir.
2. <i>Yol Gösteren Olarak Öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmenin yol gösterme yönlendirme özelliğiyle alternatif yollar sunması üzerinde durmaktadırlar.
3. <i>Şekillendirici Olarak Öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmenin şekillendiren ve biçim vererek gelişimi sağlayan kişi olması özelliğini vurgulamaktadırlar.
4. <i>Sevgi ifadesi Olarak öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmeni sevgi ortamında huzurlu rahatlatıcı gibi duygular içinde algılamaktadırlar.
5. <i>Yaşamın Parçası Olarak Öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmene hayatın olmazsa olmazı, ayrılmaz bir parçası olarak baktıkları görülmektedir.
6. <i>Hayatın Yansıması Olarak Öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmenin öğrenci üzerinde yansımasının veya yansıtmasının üzerinde durmaktadırlar.
7. <i>Lider Olarak Öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmeni liderlik özellikleri taşıyan kişi olarak görmektedirler.
8. <i>Tedavi Edici Olarak Öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmenlerin iyileştirebilen destekleyici kişiliğini vurgulamaktadırlar.
9. <i>Sabır Örneği Olarak Öğretmen</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmenin öğrencilere gösterdiği dayanma gücünü vurgulamaktadırlar.

Tablo 4: Sanatçıya İlişkin 9 Kavramsal Kategori

1. <i>Aydınlatan ve Yol Gösteren Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıyı yol gösteren yönlendiren öncü kişiliğiyle vurgulamaktadırlar.
2. <i>Yansıtıcı Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıyı dünya ve yaşam hakkındaki düşünce, duygu ve davranışlarını yapıtlarında yansıtan olarak algılamaktadırlar.
3. <i>Yaratıcılığın ve Özgürlüğün İfadesi Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıların özgür kişilik ve engin yaratıcılığı üzerinde durmaktadırlar.
4. <i>Değişkenlik/Farklılık Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçının değişen duygu ve düşüncelerinin eserlerinde farklılık ve orijinallik oluşturduğunu ifade etmektedir.
5. <i>Özgün Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçı benlik ve üsluplarının önemi üzerinde durmaktadırlar.
6. <i>Yer Edinen/İz Bırakan Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıyı gelecekte yer alacak, iz bırakacak kişi olarak ele almaktadır.
7. <i>Yaşamın Parçası Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının sanatçıya hayatın olmazsa olmazı, ayrılmaz bir parçası olarak baktıkları görülmektedir.
8. <i>Kendini Yenileyen Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıya sürekli güncel, yenilenen ve araştıran insan gözüyle bakmaktadırlar.
9. <i>Üreten Olarak Sanatçı</i> Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıları sürekli çalışan, araştıran ve emek veren olarak algılamaktadırlar.

3.1. Öğretmen Metaforunda 9 Kavramsal Kategori

Kategori 1, bilgi kaynağı olarak öğretmen: Bu kategoride toplam 99 katılımcı (% 48.29) ve 33 metafor (% 41.77) temsil edilmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; güneş(f=14), mum(f=14), ışık(f=9), ağaç(f=9), kitap(f=9), fener(f=5), kutu(f=4), hayat(f=3), sihirli değnek(f=2), toprak(f=2), bahar(f=2), çınar(f=2), kütüphane(f=2), ansiklopedi(f=2) ve baykuş(f=2) dur. Diğer, yağmur, gazete, doğa, nehir, şelale, ekme, depo, sözlük, aktarıcı, nar, mikser, istiridye, bilgisayar, uzay, kainat, meşale, ay ve yıldız metaforlarının frekansı ise 1'dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmeni, bilgi edinilen kişi olarak algıladıkları görülmektedir. Örneğin (E.Ö. 45): “*Öğretmen güneş gibi bize ihtiyacımız olan bilgileri verir, yörüngesindekilere kaynaktır.*” (K.Ö. 19): “*Öğretmen ışık gibidir bilgi kaynağıdır ve bilgisiyyle etrafını aydınlatır.*” (K.Ö. 137): “*Öğretmen bilgisini öğrencilerine aktarır aynı olgunlaşan meyve veren ağaç gibi önce topraktan beslenir bilgiye doyar, sonra köklenmesi gibi öğrenciyi sarar yapraklarını yeşertir ve meyveleriyle doyurur.*” (K.Ö. 36): “*Öğretmen kutu gibidir içinde paylaşılmayı bekleyen bilgiler vardır ve her açıldığında ondan yeni bilgiler alınır.*”

Kategori 2, yol gösteren/yönlendiren olarak öğretmen: Bu kategoriyi toplam 34 katılımcı (%16.58) ve 9 metafor (%11.39) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; pusula(f=9), rehber(f=8), kılavuz(f=6), aile(f=3), danışman(f=2), çoban(f=2) ve ebeveyn(f=2) dir. Diğer kutup yıldızı ve gözlük metaforlarının frekansı ise 1'dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, öğretmenin yol gösterme ve yönlendirme özelliğiyle alternatif yollar sunması üzerinde durmaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 189): “*Öğretmen rehber gibi yol gösterir, yanlış gösterip doğru yola yönlendirir.*” (K.Ö. 163): “*Pusula gibi gitmek istenilen yöne ulaşabilmek için rotamızı belirler.*”

Kategori 3, şekillendirici olarak öğretmen: Bu kategoriyi toplam 15 katılımcı (%7.31) ve 8 metafor (%10.12) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri ise; bahçıvan(f=5) ve heykeltıraş(f=4) tır. Diğer, şekillendiren, marangoz, terzi, aşçı, yapboz ve madenci metaforlarının frekansı ise 1'dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, öğretmenin şekillendiren ve biçim vererek gelişimi sağlayan kişi olması özelliğini vurgulamaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 8): “*Öğretmen heykeltıraş gibi çamura istediği şekli verebilir, aynı gelecek neslin öğrencilerini şekillendirebileceği gibi.*” (K.Ö. 110): “*Öğretmen, madenci gibi öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarıp işler ve biçimlendirir.*” (K.Ö. 119): “*Öğretmenin sınıfı bahçe gibidir. Herkese ayrı özen gösterir, bahçıvanın her bitkiye gösterdiği özen gibi o bahçeyi yeşertmek de kurutmak da bahçesini şekillendiren bahçıvan gibi öğreticisini şekillendirebilen öğretmenin elindedir.*”

Kategori 4, sevgi ifadesi olarak öğretmen: Bu kategoriyi toplam 15 katılımcı (%7.31) ve 7 metafor (%8.86) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; anne(f=7), arkadaş(f=2) ve çiçek(f=2) tir. Diğer, kalp, kalkan, rüya ve gül metaforlarının frekansı 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmeni sevgi ortamında huzurlu rahatlatıcı gibi duygular içinde algılamaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 124): “*Anne gibi yanımızdadır, şefkat doludur, korur ve sever.*” (K.Ö. 156): “*Çiçek gibi bulunduğu ortamı güzelleştirir.*”

Kategori 5, yaşamın parçası olarak öğretmen: Bu kategoriyi toplam 12 katılımcı (%5.85) ve 6 metafor (%7.59) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; su(f=4), ayakkabı(f=2), hava(f=2), nefes(f=2) tir. Diğer soba ve arı metaforlarının frekansı 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmene hayatın olmazsa olmazı, ayrılmaz bir parçası olarak baktıkları görülmektedir. Örneğin (K.Ö. 24): “*Susuz yaşanmadığı gibi öğretmensiz de bir gelecek düşünülemez.*” (K.Ö. 23): “*Ayakkabı gibi giymeden hiçbir yere gidemezsin, onusuz yürüyemezsin.*”

Kategori 6, hayatın yansıması olarak öğretmen: Bu kategoriyi toplam 10 katılımcı (%4.87) ve 6 metafor (%7.59) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; fotoğraf(f=2), ayna(f=2), mevsim(f=2) ve kalıp(f=2) tir. Diğer araç ve şablon metaforlarının frekansı 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, öğretmenin öğrenci üzerinde yansımasının veya yansıtmasının üzerinde durmaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 139): “*Bazı fotoğraflar kişi üzerinde farkındalık yaratır, öğretmenin öğrenci üzerindeki yansıması gibi.*” (K.Ö. 21): “*Öğretmen ayna gibidir kendisi neyse öğrencilerine de onu yansıtır.*”

Kategori 7, lider olarak öğretmen: Bu kategoriyi toplam 8 katılımcı (%3.9) ve 4 metafor (%5.06) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri, diktatör(f=4) ve lider(f=2) dir. Diğer otorite ve yöneten metaforlarının frekansı 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları öğretmeni lider ve otorite özellikleri taşıyan kişi olarak görmektedirler. Örneğin (E.Ö. 172): “*Liderdir ve hakimiyeti sağlamaya çalışır.*” (K.Ö.136): “*Diktatör gibi sınıfı yönetmektedir.*”

Kategori 8, tedavi edici olarak öğretmen: Bu kategoriyi toplam 8 katılımcı (%3.9) ve 3 metafor (%3.79) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri ilaç(f=4) ve doktor(f=3) dur. Diğer metafor olan vitaminin frekansı ise 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, öğretmenlerin iyileştirebilen ve destekleyici kişiliğini vurgulamaktadırlar. Örneğin (E.Ö. 79): “*Öğretmen ilaç gibi tedavi edici güce sahiptir, dozu ve hedefi iyi belirlendiği sürece iyileşen toplumun oluşmasını sağlar, cahilliğin çaresidir.*”

Kategori 9, sabır örneği olarak öğretmen: Bu kategoriyi toplam 4 katılımcı (%1.95) ve 3 metafor (%3.79) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgesi; terazi(f=2) dir. Diğer sabır taşı ve tabiat metaforlarının frekansı 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, öğretmenin öğrencilere gösterdiği dayanma gücünü vurgulamaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 41): “*Öğretmen tabiat gibi sürekli vericiyken aynı zamanda tabiat ana gibi dayanıklı bir sabır örneğidir.*”

3.2. Sanatçı Metaforunda 9 Kavramsal Kategori

Kategori 1, aydınlatan ve yol gösteren olarak sanatçı: Bu kategoriye toplam 46 katılımcı (%22.43) ve 15 metafor (%14.70) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; ışık(f=15), güneş(f=12), yıldız(f=4), mum(f=3) ve lider(f=2) dir. Diğer, mehtap, pusula, kitap, doktor, parıltı, idol, medeniyet, aydın, gündüz ve savaşçı metaforlarının frekansı ise 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, sanatçıyı yol gösteren ve yönlendiren öncü kişiliğiyle vurgulamaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 109): “*Sanatçı ışık gibi girdiği her yeri aydınlatan kişidir, karanlıktan aydınlığa çıkışı sağlar.*” (K.Ö. 153): “*Sanatçı sanatsal bakışıyla güneş gibi dünyayı aydınlatabilecek güce sahiptir.*” (K.Ö. 188): “*Sanatçı karanlık dönemlerde bile yıldız gibi parıldar ve yol gösterir, bakış açıları ile toplumu etkiler.*”

Kategori 2, yansıtıcı olarak sanatçı: Bu kategoriye toplam 40 katılımcı (%19.51) ve 11 metafor (%10.78) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; ayna(f=21), yaşam(f=4), yansıtıcı(f=3), renk(f=3), göz(f=2), psikiyatrist(f=2) tir. Diğer, düşünür, doğa, gözlük, pencere ve aktarıcı metaforlarının frekansı ise 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıyı dünya ve yaşam hakkındaki düşünce, duygu ve davranışlarını yapıtlarında yansıtan olarak algılamaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 90): “*Sanatçı ayna gibi kendisini ve toplumu eserlerinde yansıtır, sanatıyla konuşur ve esere bakan insanın eserde kendini bulmasını sağlar.*” (K.Ö. 161): “*Sanatçı ayna gibidir, doğruyu görmeni sağlar.*” (K.Ö. 20): “*Sanatçı yansıtıcı gibidir çevresindeki her şeyi içselleştirerek size geri yansıtır.*” (K.Ö. 67): “*Sanatçı ruhumuzun tüm renklerini açığa çıkartır.*”

Kategori 3, yaratıcılığın ve özgürlüğün ifadesi olarak sanatçı: Bu kategoriye toplam 39 katılımcı (%19.02) ve 22 metafor (%21.56) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; kuş(f=8), yaratıcı(f=7), yönetici(f=3), yenilik(f=2) ve rüzgar(f=2) dir. Diğer, deniz, samanyolu, yelken, okyanus, gökyüzü, sonsuzluk, devrimci, deha, tiyatrocü, sihirbaz, illüzyonist, düş, rüya, ruh, hayal, baykuş ve özgürlük metaforlarının frekansı ise 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıların özgür kişilik ve engin yaratıcılığı üzerinde durmaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 145): “*Sanatçı kuş gibi özgürdür dünyaya kimsenin bakmadığı açılardan bakar.*” (E.Ö. 24): “*Sanatçı yaratıcıdır. Eserlerini yaratır, yoktan var eder.*” (K.Ö. 27): “*Sanatçı yönetici gibi özgürdür kullandığı kaleme kağıda istediği gibi hükmeder.*”

Kategori 4, değişkenlik/farklılık olarak sanatçı: Bu kategoriye toplam 21 katılımcı (%10.24) ve 17 metafor (%16.66) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri; okyanus(f=3), bulut(f=2) ve bilinmezlik(f=2) dir. Diğer, tren, deniz, bukalemun, kardelen, hava durumu, saat, tasarımcı, çocuk, film, karnaval, değişken, dalga, kahve ve ilaç metaforlarının frekansı 1’dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, sanatçının değişen duygu ve düşüncelerinin eserlerinde farklılık ve orijinallik oluşturduğunu ifade etmektedir. Örneğin (K.Ö. 147): “*Sanatçı okyanus gibidir çok şey içerir ufku geniştir farklıdır ve okyanus gibi uçsuz bucaksızdır değişkendir bir gün dalgalı diğer gün durgundur.*” (K.Ö. 24): “*Sanatçı eserlerine içsel değişkenliğini de katar, aynı bulut gibi her eseriyle farklı hisseder ve hissettirir, ya yağmur bırakır ya da bulut olur gider.*”

Kategori 5, özgün olarak sanatçı: Bu kategoriyi toplam 15 katılımcı (%7.31) ve 10 metafor (%9.80) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri, gökkuşağı(f=4), cevher(f=2) ve kutu(f=2) dur. Diğer, ben, insan, nar, gizem, felsefe, elmas ve inci metaforlarının frekansı 1'dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, sanatçı benlik ve üsluplarının önemi üzerinde durmaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 178): “*Sanatçı cevher gibidir kendine hastır, değerlidir tektir.*” (K.Ö. 103): “*Sanatçı kutu gibidir. Yaptıklarını önceden bilemeyiz özgün kişiliğini içinde barındırır ve vakti gelince de dışarı çıkartır.*”

Kategori 6, yer edinen/ iz bırakan olarak sanatçı: Bu kategoriyi toplam 15 katılımcı (%7.31) ve 9 metafor (%8.82) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri, kalem(f=5), fırça(f=2), ölümsüz(f=2) dür. Diğer, iz, bıçak, ağaç, palet, boya ve spreyci metaforlarının frekansı ise 1'dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayı, sanatçıyı gelecekte yer alacak, iz bırakacak kişi olarak ele almaktadır. Örneğin (K.Ö. 4): “*Sanatçı kalem gibi dokunduğu yerde iz bırakır, eserine aktardığı düşünceleri yapıtların kalıcılığıyla varlığını sürdürür.*” (K.Ö. 183): “*Sanatçı fırça gibi, konu ve düşüncelere sunduklarıyla sonsuz kalıcılığı olan renkler bırakır.*” (E.Ö. 105): “*Sanatçı ağaç gibi köklü izler bırakır.*”

Kategori 7, yaşamın parçası olarak sanatçı: Bu kategoriyi toplam 11 katılımcı (% 5.36) ve 6 metafor (% 5.88) temsil edilmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri, nefes(f=4) ve su(f=3) dur. Diğer, damar, hava, hayat ve kan metaforlarının frekansı 1'dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının, sanatçıya hayatın olmazsa olmazı, ayrılmaz bir parçası olarak baktıkları görülmektedir. Örneğin (K.Ö. 113): “*Sanatçı, nefes almak gibi hayatın olmazsa olmazıdır ve bu her canlı için şarttır.*” (K.Ö. 38): “*Sanatçıya suya ihtiyaç duyulması gibi ihtiyaç hissederiz sanat olmadan yaşanamayacağı gibi susuz da yaşanamaz.*”

Kategori 8, kendini yenileyen olarak sanatçı: Bu kategoriyi toplam 10 katılımcı (%4.87) ve 8 metafor (%7.84) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri, toprak(f=2) ve umut(f=2) dur. Diğer, yağmur, doğa, çamur, çınar, hazine ve gurme metaforlarının frekansı ise 1'dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları sanatçıya sürekli güncel, yenilenen ve araştıran insan gözüyle bakmaktadırlar. Örneğin (K.Ö. 94): “*Sanatçı toprak gibi her türlü güzelliği içinde barındırır ve sürekli kendini yenileyerek yaşar.*” (K.Ö. 31): “*Doğanın dönüşümü ve yenilenmesi gibi sanatçı da sürekli günceldir.*”

Kategori 9, üreten olarak sanatçı: Bu kategoriyi toplam 8 katılımcı (%3.9) ve 4 metafor (%3.92) temsil etmektedir. Bu kategorideki metafor imgeleri, işçi(f=4) ve emekçi(f=2) dir. Diğer, üretici ve makara metaforlarının frekansı 1'dir.

- Görsel sanatlar öğretmeni adayları, sanatçıları sürekli çalışan, araştıran ve emek veren olarak algılamaktadırlar. Örneğin (E.Ö. 22): “*Sanatçı işçi gibi karşılıksız durmadan çalışır, üretir.*” (E.Ö. 60): “*Sanatçı emekçi gibi emek ve zaman verir.*”

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada görsel sanatlar öğretmeni adaylarının, öğretmen ve sanatçı kavramları ile ilgili metaforları analiz edilmiştir. Görsel sanatlar alanında bu iki kavramın birlikte incelendiği metafor analizleri ile ilgili herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen kavramına ilişkin metaforları 9 kategoride toplanmış bulunmaktadır. Bu kategorileri; bilgi kaynağı olarak öğretmen, yol

gösteren/yönlendiren olarak öğretmen, şekillendirici olarak öğretmen, sevgi ifadesi olarak öğretmen, yaşamın parçası olarak öğretmen, hayatın yansıması olarak öğretmen, lider olarak öğretmen, tedavi edici olarak öğretmen, sabır örneği olarak öğretmen oluşturmaktadır. Bu kategoriler arasında bilgi kaynağı olarak öğretmen ilk sırada yer alırken, daha sonra yol gösteren/yönlendiren olarak öğretmen ve şekillendirici olarak öğretmen yer almaktadır. Diğer kategorilerin öğretmen adayları tarafından çok düşük yüzdelerle ifade edildikleri görülmektedir (Tablo3).

Kalyoncu (2012a) araştırmasında eğitici, öğretici ve yol gösterici olarak görsel sanatlar öğretmeni kategorisinin frekansının 64 olduğu verilmektedir. Araştırmadan elde edilen bu bulgular Kalyoncu'nun (2012a) yapmış olduğu araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Kalyoncu'nun (2012b) bir diğer araştırma bulgularına göre ise öğretmenlerin görsel sanatlar dersine yönelik metaforlara ait kategorilerde en yüksek frekansın, duyguların ifadesi olarak görsel sanatlar dersi, eğitici ve öğretici olarak görsel sanatlar dersi olduğu görülmektedir. Görsel sanatlar dersinin öğretmenlerde duyguların yansıtılmasının yanı sıra yönlendirici ve yol gösterici zihinsel imgeleri taşıdığını da söylemek bu araştırma bulgularını dolaylı da olsa desteklemektedir. Kalyoncu'nun (2013) farklı bir araştırmasında eğitici öğretici ve yol gösterici, sevginin göstergesi, şekillendirici ve biçimlendirici ile tedavi edici olarak görsel sanatlar öğretmeni kategorileri bu araştırma ile paralellik göstermektedir. Satan'ın (2013) farklı alan öğretmenliklerinde okuyan öğrencilerin öğretmen kavramına ilişkin metaforlarını incelediği araştırmasında ilk sırada yer alan kategorinin yönlendirici ve yol gösterici olduğu görülmektedir. Saban, Koçbekir ve Saban'ın (2006) çalışmasında ise farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarında öğretmen kavramına ilişkin metafor incelemesinde oluşan şekillendirici ve biçimlendirici, yol gösteren ve yönlendirici ile bilgi sağlayıcı kategorileri de bu araştırma bulgularına paralellik göstermektedir. Cerit'in (2008) çalışmasında da öğretmenlerin bilginin kaynağı ve dağıtıcısı olduğunun katılımcılar tarafından algılanması araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir. Saban'ın (2004) yürüttüğü araştırmasında öğretmen adaylarının öğretmenleri bir heykeltıraş olarak gördüklerini tespit etmesi de araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Aslan'ın (2013) öğretmenler üzerindeki öğretmen kavramı ile ilgili metaforik araştırmasında elde edilen sonuçlara göre birleştirilmiş sınıf öğretmenleri öğretmen kavramını bilgi sağlayıcı, şekillendirici-biçimlendirici yönlendirici ve yol gösterici, sabır örneği olarak görmesi de araştırma bulgularına paralellik göstermektedir.

Görsel Sanatlar alanında sanatçı kavramına ilişkin ise yapılmış olan metafor analizleri ile ilgili herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının sanatçı kavramına ilişkin metaforları 9 kategoride toplanmış bulunmaktadır. Bu kategorileri sırasıyla; aydınlatan ve yol gösteren olarak sanatçı, yansıtıcı olarak sanatçı, yaratıcılığın ve özgürlüğün ifadesi olarak sanatçı, değişkenlik/farklılık olarak sanatçı, özgün olarak sanatçı, yer edinen/iz bırakan olarak sanatçı, yaşamın parçası olarak sanatçı, kendini yenileyen olarak sanatçı, üreten olarak sanatçı oluşturmaktadır.

Eğitim fakültelerinde okuyan görsel sanatlar öğretmeni adayları ikinci sınıfta branşlaştıkları (resim, grafik, endüstriyel tasarım, seramik, fotoğraf, heykel, özgün baskı, tekstil ve geleneksel sanatlar) alanla ilgili olarak açılan dallarda seçimle okumaktadırlar (YÖK, 1998). İkinci sınıfta branşlaşarak farklı dallarda eğitim alan resim-iş eğitimi bölümü öğretmen adayları, sanatçı ya da öğretmen olma arasında gidip gelmektedir. İnci San (2003) sanat eğitiminde sanatın mı eğitimin mi ilk amaç olacağı sorularıyla belirlenen değişik anlayış ve tutumları sorunsal olarak belirtmektedir. Yılmaz'ın (2011) çalışmasında sanatın, sanatçının her dönemde gelişen tanımının yanında bireyin kendisini, hayallerini ifade ettiği kavramların da değişmesi ve gelişmesi kaçınılmaz olduğunu vurgulamaktadır. Böylece farklılaşan program yapılanmalarının da öğretmen adayları tarafından ifade edilen kavramlara yansımasında da değişmiş olabileceği söylenebilir.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmen ve sanatçı kavramlarının her iki metaforik incelenmesinde de yol gösteren ve yaşamın parçası olarak öğretmen/sanatçı ortak kategori olarak çıkmıştır. Ayrıca her ikisinde de 1. kategorilerde güneş ve ışık metaforlarının çıkmış olması, hem sanatçıya hem de öğretmene bakış açısının aynı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte araştırmada görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramlarına ilişkin diğer kategorilerin farklı çıkması, öğretmen ve sanatçı kavramlarının birbirinden ayrı zihinsel imgeler taşıdığını düşündürmektedir.

Öğrencilerin metaforlarının, öğretmenin bilgi verici özelliği üzerine yoğunlaşması ve sanatçıyla öğretmen kavramlarının ortak metaforlarda genel olarak birleştirilemediğinin görülmesi, görsel sanatlar öğretmeni eğitiminde dikkat edilmesi gereken bir açığı ortaya çıkarmaktadır. Öğretmenin farklı özelliklerini ortaya çıkaran yöntemlerin geliştirilmesi çok yönlü öğretmenlerin yetiştirilmesinde etkili olacaktır. Bu doğrultuda görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı kavramlarını ortak metaforlarda düşünmelerini sağlayacak ve gelecekteki görsel sanatlar öğretmen rollerini bu doğrultuda şekillendirmelerini ortaya çıkaracak düzenlemelerin yapılması sağlanabilir. Ayrıca şimdiye kadar yapılmış öğretmen ve sanatçı tanımlarına alternatif olarak, ortaya çıkan metaforlarla daha farklı tanımların yapılabileceği ve bu tanımların yapılması adına öğretmen adaylarına farklı perspektifler kazandırılması boyutu üzerinde de durulabilir. Metaforlarla sanatçı ve sanat gibi kavramların tekrar tanımlanmaları irdelenirken sanatın sınırlarını da genişletmekte olduğu söylenebilir.

Aykut'un (2006) görsel sanatlar eğitiminde kullanılan yöntemler çalışmasında, görsel sanatlar eğitimi alanında ihtiyaçlarımızın her geçen gün farklılaşmakta olduğu vurgulanmaktadır ki toplumun değişen ihtiyaçları paradigmaları yaratmakta ve problemlerin varlığının problemin tespiti anlamına gelmediği düşünülürse, öncelikle neyin problem olduğunun günümüz paradigması içerisinde analiz edilmesi yoluna gidilebilir olduğu belirtilmektedir. Sonuçta, bilimsel yolla izlerin sürülmesi, çözümlerin üretilmesinin önemi vurgulanabilir. Çağın gereklerine göre düzenlenecek bir güzel sanatlar eğitiminde yaratıcı, düşünen, sorgulayan bireyin yetişebilmesi açısından yeni fikirlerin, ifade yollarının ve yöntemlerin araştırılması önemsenmelidir. Yılmaz'ın da (2011) belirttiği gibi bu süreç sanat disiplinlerinin felsefeyle, psikolojiyle, sosyolojiyle, tarihle disiplinler arası sanat anlayışının da yaygınlaşmasına etken olmaktadır. Çağdaş sanatçı araştırmacı, çözümleyici olarak kendi kavram terminolojisini, yeni fikirlerle, problemlerle sürekli sorgulayarak oluşturur. Güzel sanatlar eğitimi veren kurumlarda, günümüz çağdaş sanatına ışık tutan kavramlara, felsefelere, manifestolara; sanatçılara ve eserlerine çok daha geniş bir perspektifle bakılabilmesi ve doğru kavratılması yolunda yeni bir yapılanma gerekmektedir. Bu yapının içinde sanatçının bir birey olarak, yaşamın bir gereği olarak sürekli kendisini yenilemesi, yeniden tasarlaması gerekmektedir ki metafor analizleri görsel sanatlar öğretmenlerinin düşünmesinde, farklılığı görmesinde, fikir üretmesinde ve özgürleşmesinde kullanılabilir. Nihayetinde sanat tarihi süresince değişen ve gelişen sanat tanımları ve kavramları yeni fikirlerin, yeni bakış açılarının ürünleridir ve geleneksel algılayış biçimlerinin değiştirilmesine olanak verebilir.

Eğitim fakültelerinde öğretmen ve sanatçı algılarımızın doğru oluşmasında Görsel sanatlar alanında yeni araştırmalara gereksinim olduğu düşünülmektedir. Bu konuda yapılacak araştırmalar nitel, nicel türde ve daha büyük örneklemeler üzerinde gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Yapılacak olan araştırmaların öğretmen ve sanatçı algımızı anlamamıza ve ortaya çıkacak algılamada nelerin değiştirilebileceği noktasında da bize yol gösterebileceği düşünülmektedir.

5. KAYNAKLAR

Arslan, S. (2013). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenleri öğretmen kavramı ile ilgili algılarının metaforik incelenmesi. *International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish* 8(6), 43-59.

- Aykut, A. (2006). Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 33-42.
- Berger, J. (2012). *Görme biçimleri* (18. Basım) (Çev. Y. Salman). İstanbul: Metis Yayınları.
- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Erinç, S. M. (2004). *Sanat psikolojisine giriş*. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Ersoy, A. (1995). *Sanat kavramlarına giriş*. İstanbul: Yorum Sanat Yayıncılık.
- Erzen, J. N. (1997). *Sanatçı*, Eczacıbaşı sanat ansiklopedisi, (C.3, 1607-1608) İstanbul: Yem Yayın.
- Freud, S. (2007). *Sanat ve sanatçılar üzerine* (4. Basım) (Çev. K. Şipal). İstanbul: Yapı Kredi Yayını.
- Geçit, Y. ve Gencer, G. (2011). Sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Rize Üniversitesi Örneği). *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 1-19.
- Girmen, P. (2007). *İlköğretim öğrencilerinin konuşma ve yazma sürecinde metaforlardan yararlanma durumları*. Yayımlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yılmaz, G. M. (2009). Görsel sanatlar eğitimi. A. Alakuş ve L. Mercin (Ed.), *Sanat eğitim ve görsel sanatlar öğretimi* (ss. 13-18). Ankara: Pegem Akademi.
- Kalyoncu, R. (2013). Öğretmenlerin görsel sanatlar dersi ve görsel sanatlar öğretmeni kavramlarına ilişkin metaforları. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Journal of New Sciences Academy*, 8 (1), 115-130.
- Kalyoncu, R. (2012a). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmenlik kavramına ilişkin metaforları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(9), 471-484.
- Kalyoncu, R. (2012b). Sınıf öğretmeni adaylarının sanat eğitimi dersi kavramına ilişkin metaforları. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Journal of New World Sciences Academy*, 8(1), 90-102.
- Kandinski, V. (1993). *Sanatta zihinsellik üstüne* (2. Basım) (Çev. T. Turan). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kapan Ezici, A. (2005). Sanatçının kişiliği ve yaratma psikolojisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 6, 122-127.
- Kehnemuyi, Z. (2004). *Çocuğun görsel sanatlar eğitimi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kırışoğlu, O. T. (2009). *Sanat kültür yaratıcılık görsel sanatlar ve kültür eğitimi-öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2005). *Metaforlar: Hayat, anlam ve dil* (Çev. G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma.
- Levine, P. (2005). Metaphors and images of classrooms. *Kappa Delta Pi Record*, 41 (4), 172-175.
- May, T. (1993). *Social research*. Birmingham: Open University Press.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2. ed) USA: SAGE Publications.
- Oxford, R. L., Tomlinson, S., Barcelos, A., Harrington, C., Lavine, R. Z., Saleh, A. & Longhini, A. (1998). Clashing metaphors about classroom teachers: Toward a systematic typology for the language teaching field. *System*, 26, 3-50.
- Özol, A. (2012). *Sanat eğitimi ve tasarımda temel değerler*. İstanbul: Pastel Yayıncılık.
- Saban, A. (2004). Prospective classroom teachers metaphorical images of selves and comparing them to those they have of their elementary and cooperating teachers. *International Journal of Educational Development*, 24, 617-635.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saban, A., Koçbeker, B. N. ve Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- San, İ. (2004). *Sanat ve eğitim*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- San, İ. (2003). *Sanat eğitimi kuramları*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Satan, A. (2013). Öğretmen adayı öğrencilerin psikolojik danışman ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 64-92.
- Tansuğ, S. (1992). *Resim sanatının tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Yılmaz, S. (2011). *Güzel sanatlar eğitiminde gelişen ve değişen kavramlar ve tanımlar*. 1. Sanat ve Tasarım Eğitimi Sempozyumu, Başkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Ankara.
- YÖK (1998). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları (Çöğaltma). Ankara.

Extended Abstract

While we try to perceive concepts we generally remember their common grounds with other concepts. And when we learn a new concept we generally match it with qualities of other situations or we form comparisons in our minds. That's why metaphors are used in formal and informal learning to describe difficult concepts by making comparisons with known concepts. (Geçit & Gencer, 2011). Metaphors can be thought of as tools used to explain how people see life, the environment, events and objects by making various comparisons. (Cerit, 2008). In recent years, metaphors have been utilized as powerful mind tools for understanding and explaining facts. In this context, there is no accessible research on the metaphor formed by the concepts of "the artist" and "the teacher" in the minds of trainee fine arts

teachers. For this purpose, metaphors in this research are applied to reveal the perspectives of trainee fine arts teachers about the concepts of the artist and the teacher.

In this research, the main goal is to analyze metaphors related to concepts of artist and teacher in the minds of trainee arts teacher studying in an education faculty.

According to this fundamental purpose, we sought answers to the following questions;

1. What are the metaphors trainee art and craft teachers have in mind about the teacher and the artist?
2. How can we categorize these metaphors conceptually?

The method of this research is qualitative and the technique of metaphor analysis has been used.

The research study group consists of 205 students in total (153 or 74.15% of whom are female), who are all studying at the Marmara University Atatürk Education Faculty Fine Arts Training Department Art and Craft Training Department in the 2013-2014 spring semester.

To identify the images (metaphors) every trainee teacher has in mind about the concept of 'the teacher' and 'the artist' a survey was handed to the trainee teachers in which they have to fill in the blanks in two sentences: "A Teacher is like a/an ...; because ..." and "An artist is like a/an; because ..."

Metaphors in the minds of trainee fine arts teachers have been analyzed in three steps: 1. Metaphors are detected and eliminated, 2. Metaphors are classified and categorized, and 3. validity and reliability are formed.

In this phase, nine different conceptual categories were formed by relating codes (n=79) for teacher metaphors to certain themes according to the perspective they hold: teacher as source of knowledge, teacher as mentor, teacher as someone who gives shape, teacher as an expression of love, teacher as a part of life, teacher as a reflection of life, teacher as a leader, teacher as a healer, and teacher as a patient person. And for the metaphor for an artist, in total, nine different conceptual categories were formed by relating codes (n=102) for artist metaphors to certain themes according to the perspectives they hold: enlightening and mentor artist, reflecting artist, artist as an expression of creativity and freedom, artist as difference/variability, genuine artist, artist who marks a place in history, artist as a part of life, artist who renews himself/herself, and artist as a producer.

To examine reliability, Miles and Huberman's (1994) reliability formula has been deployed. Reliability of metaphors for teachers and conceptual categories has been calculated as $\text{reliability} = \frac{79}{79+6} = 0.93$. Reliability of metaphors for artists and conceptual categories has been calculated as $\text{reliability} = \frac{102}{102+8} = 0.93$. Examining reliability for both parts of this research found out 93% reliability for "the teacher" and 93 % reliability for "the artist".

In this research we analyzed metaphors of trainee fine arts teachers about the concepts of teacher and artist. During our literature research, we couldn't find any other research that examined a metaphor analysis of these two concepts together.

The metaphors trainee fine art teachers have about the concept of 'the teacher' have been classified in 9 categories. These categories are: teacher as source of knowledge, teacher as mentor, teacher as someone who gives shape, teacher as an expression of love, teacher as a part of life, teacher as a reflection of life, teacher as a leader, teacher as a healer, and teacher as a patient person. 'Teacher as a source of life' category holds the first position among these categories, and ' teachers as mentor' is the runner-up. Other categories have been expressed by trainee teachers with very low rates.

During our literature search, we also couldn't find any other research that examined a metaphor analysis of the concept 'artist'. The metaphors trainee fine art teachers have about the concept of 'the artist' have been classified in 9 categories. These categories are, respectively: enlightening and mentor artist, reflecting artist, artist as an expression of creativity and freedom, artist as difference/variability, genuine artist, artist who marks a place in history, artist as a part of life, artist who renews himself/herself, and artist as a producer.

According to the findings of the research, metaphorical analysis of both teacher and artist concepts gave us the category of artist/teacher as mentor. Besides, in both cases, the existence of metaphors of light and source in the most chosen categories shows that perspective about the teacher and the artist are same. Yet, trainee fine arts teachers have different categories for teachers and artists which means teacher and student concepts carry different images in their minds.

New research is needed in the literature to correctly understand how we perceive students and teachers in education faculties. New research in this area should be qualitative and quantitative and we suggest the use of a much bigger sample group. New research may help to understand how we perceive the teacher and the artist and show us what we can change about it.

Kaynakça Bilgisi

Wells, Ş. Y. (2015). Görsel sanatlar öğretmeni adaylarının öğretmen ve sanatçı algısına ilişkin metafor analizi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education]*, 30(3), 160-175.

Citation Information

Wells, Ş. Y. (2015). A study of trainee visual arts teachers metaphorical perception of the concept of 'the teacher' and 'the artist' [in Turkish]. *Hacettepe University Journal of Education [Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi]*, 30(3), 160-175.